

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 32/07-37

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. marca 2006 predbežne prerokoval sťažnosť F., B., zastúpeného advokátom JUDr. J. B., N., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaniach vedených pod sp. zn. 2 Obo 344/2005 a 1 Obdo V 6/2006 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť F. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 28. júna 2006 doručené podanie F. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, základných práv podľa čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej

len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 2 Obo 344/2005 a 1 Obdo V 6/2006.

Vo svojej sťažnosti sťažovateľ okrem iného uviedol:

«Sťažovateľ je účastníkom konania, (...) v súdnom konaní, ktoré je vedené na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 28 K 226/2002 (ďalej v texte len „prvostupňový súd“), a to v právnej veci navrhovateľa v 1./ rade, t. j. sťažovateľa, a navrhovateľa v 2./ rade, Kúpele S. a K., a. s. (...) proti dlžníkovi, C., spol. s r. o., so sídlom N., (...) o vyhlásenie konkurzu na majetok dlžníka.

Prvostupňový súd uznesením zo dňa 14. 07. 2004 návrh na vyhlásenie konkurzu na majetok dlžníka podľa § 5 ods. 1 v spojení s § 13 ods. 1 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní zamietol pre nedostatok majetku. Prvostupňový súd svoje rozhodnutie odôvodni! tým, že zo zistení predbežného správcu a z dokladov doložených v spise je zrejmé, že dlžník nemá majetok postačujúci aspoň na úhradu trov konkurzného konania, (...).

Prvostupňový súd uznesenie zo dňa 14. 7. 2004 doručoval dlžníkovi na adresu sídla spoločnosti uvedenu v obchodnom registri, (...) N., ktoré po dvoch neúspešných doručeniach, dňa 19. 07. 2004 a dňa 17. 08. 2004, prvostupňový súd považoval za doručené po troch dňoch od vrátenia nedoručenej zásielky súdu v súlade s § 48 ods. 2 O. s. p.

Z uvedených dôvodov predmetné uznesenie prvostupňového súdu dňa 25. 09. 2004 nadobudlo právoplatnosť. Týmto uznesením sa dlžník, spoločnosť C., spol., s r. o., ako obchodná spoločnosť, podľa § 68 ods. 3 písm. d) OBZ zrušila. (...) Na základe tohto právoplatného uznesenia Okresný súd v Nitre v súlade s § 68 ods. 4 OBZ ako aj s § 8a ods. 1 písm. a) zákona č 530/2003 Z. z. o obchodnom registri, vykonal výmaz tejto spoločnosti z obchodného registra ku dňu 9. 11. 2004. Týmto dňom, v súlade s § 68 ods. 1 OBZ, spoločnosť C., spol. s r.o. zanikla. (...)

Najvyšší súd SR, ako dovolací súd v konaní začatom na základe mimoriadneho dovolania Generálneho prokurátora SR, uznesením zo dňa 28. 06. 2005 sp. zn. 4 M Obdo 2/2005, dovolacie konanie zastavil, a to z dôvodu neodstrániteľnej

prekážky konania spočívajúcej v nedostatku právnej subjektivity dlžníka, spoločnosti C., spol. s r. o., nakoľko táto obchodná spoločnosť bola z Obchodného registra Okresného súdu v N. odd. Sro, vložka č. 12543/N, dňa 9. 11. 2004 vymazaná, teda zanikla bez právneho nástupcu.

(...) následne iný senát Najvyššieho súdu SR v inom súdnom konaní - vedenom pod sp. zn. 6 Obo 38/05, v právnej veci žalobcu, C., spol. s r. o., proti žalovaným, v 1./ rade F., v 2./ rade C., o určenie neplatnosti odstúpenia od zmluvy a iné, vydal uznesenie zo dňa 08. 08. 2005 sp. zn. 6 Obo 38/05, ktorým v rozpore s ustanovením § 135 ods. 1 tretia veta (...) spochybnil právoplatnosť dovtedy všetkými súdmi rešpektovaného uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 14. 07. 2004 sp. zn. 28 K 226/2002, (...) poučil žalobcu, t. j. dlžníka, C., spol., s r. o. (ďalej v texte len „dlžník“) vo svojej veci, „aby si vyžiadal od konkurzného súdu uznesenie o zamietnutí návrhu na vyhlásenie konkurzu pre nedostatok majetku“, lebo toto uznesenie mu ešte nebolo riadne doručené.

Dlžník, v súlade s uvedeným právnym názorom Najvyššieho súdu SR, prípisom zo dňa 25. 08. 2005, konal na základe poskytnutého poučenia ako právne postupovať vo veci, a požiadal prvostupňový súd o doručenie právoplatného uznesenia zo dňa 14. 07. 2004 na adresu N. (čl. 392). Prvostupňový súd predmetné právoplatné uznesenie sprievodným listom zo dňa 07. 09. 2005 (čl. 414) zaslal dlžníkovi na vedomie, ale mu ho výslovne nedoručoval s právnymi účinkami doručovania rozhodnutia proti ktorému je prípustné odvolanie.

(...) podal dlžník proti právoplatnému uzneseniu prvostupňového súdu odvolanie zo dňa 22. 09. 2005 priamo na Najvyšší súd SR (...). Uvedené podanie nebolo zapísané v deň doručenia do príslušného registra, nebola mu pridelená spisová značka Najvyššieho súdu SR, ale ho neznáma osoba držala bez spisovej značky na neznámom mieste.

(...) dlžník zaslal podané odvolanie aj na vedomie prvostupňovému súdu, tento súd prípisom z 26. 10. 2005 (čl. 443) doručeným na Najvyšší súd SR dňa 31. 10. 2005 o 8,00 hod., predložil vec tomuto súdu. Na uvedenom prípise prvostupňového súdu (čl. 443) je uvedená spisová značka Najvyššieho súdu 2 Obo 344/05 ako odvolacieho súdu príslušného konať a rozhodnúť o veci (ďalej v texte len „odvolací súd“). (V súčasnosti je odvolanie dlžníka zo dňa 22. 09. 2005 podané dňa 23. 09. 2005, doručené Najvyššiemu

súdu SR dňa 26. 09. 2005, bez čísla listu iba vložené do súdneho spisu Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Obo 344/05.)

Odvolací súd uznesením zo dňa 16. 11. 2005 sp. zn. 2 Obo 344/2005, zrušil rozhodnutie prvostupňového súdu, avšak nevrátil vec prvostupňovému súdu na nové konanie, ale v rozpore so zrušovacím prejavom, zastavil konanie o návrhu na vyhlásenie konkurzu na majetok dlžníka. (...)

Sťažovateľ proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal dovolanie zo dňa 03. 01. 2006. (...) Dovolací súd uznesením zo dňa 29. 03. 2006 sp. zn. 1 Obdo V 6/2006 dovolanie sťažovateľa odmietol (...).»

Podľa právneho názoru sťažovateľa jeho základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru bolo porušené z nasledovných dôvodov:

«1./Dovolací súd porušil právo sťažovateľa na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie, keď v rozpore s § 66e ods. 1 ZKV v spojení s § 236 a nasl. O. s. p. odmietol dovolanie sťažovateľa podľa § 243b ods. 4 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c) O. s. p., ktoré smerovalo proti rozhodnutiu proti ktorému je dovolanie prípustné a v rozpore s § 242 ods. 1 O. s. p. nepreskúmal rozhodnutie odvolacieho súdu v rozsahu dovolania sťažovateľa a v ňom uplatnených väd konania. (...)

Sťažovateľ je toho právneho názoru, že v predmetnej konkurznej veci nemožno použiť ustanovenie § 66f ZKV, a preto je dovolanie prípustné, a to z nasledovných dôvodov: Vychádzajúc z ustanovenia § 66e ods. 1 ZKV, na konkurz sa primerane použijú ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Podľa ustanovenia § 66f ZKV, na konkurz a vyrovnanie sa nepoužijú ustanovenia § 221 ods. 1 písm. a) a § 228 až 243d Občianskeho súdneho poriadku.

Pojem „konkurz“ sa v ZKV používa ako legislatívna skratka pre konkurzné konanie, ktorý zákon zaviedol v § 2 ods. 1 ZKV. Podľa § 2 ods. 1 ZKV, ak je dlžník v úpadku, možno na konkurznom súde (ďalej len „súd“) začať za podmienok ustanovených týmto zákonom konkurzné konanie (ďalej len "konkurz") alebo vyrovnacie konanie (ďalej len „vyrovnanie“).

Citované ustanovenie § 2 ods. 1 ZKV je špeciálnym procesným ustanovením vo vzťahu k všeobecnému procesnému predpisu, ktorým je Občiansky súdny poriadok, a preto má prednosť pred ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku. V zmysle citovaného ustanovenia, konkurz sa môže začať až po splnení materiálnych podmienok stanovených ZKV, čo znamená, že samotný konkurz sa začína až jeho vyhlásením. Z tohto hľadiska je potrebné vysvetľovať ustanovenie § 2 ods. 1 ZKV tak, že síce nestanovuje začatie konkurzného konania v zmysle začatia súdneho konania ako takého, ale ZKV používa legislatívnu skratku „konkurz“ len pre tú časť konkurzného konania, ktorá nasleduje po vyhlásení konkurzu, t. j. po splnení materiálnych podmienok pre vyhlásenie konkurzu, čo vyplýva aj z ďalších ustanovení ZKV. (...)

2./ Právo na spravodlivé súdne konanie je porušené, ak odvolací súd zruší právoplatné rozhodnutie prvostupňového súdu vo veci samej. Odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia dospel k nesprávnemu výkladu ustanovení § 48 ods. 1 a ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku o doručovaní písomností právnickej osobe, a preto v rozpore s Občianskym súdnym poriadkom zrušil právoplatné rozhodnutie prvostupňového súdu, dovtedy rešpektované všetkými súdmi SR, a to po viac ako 400 dňoch od jeho riadneho doručenia. Dovolací súd neposkytol súdnu ochranu a zaťažil svoje rozhodnutie týmito vadami odvolacieho konania. (...)

Podľa právneho názoru sťažovateľa ustanovenie § 48 ods. 1 O. s. p. upravuje osobitný spôsob doručovania písomností určených orgánom alebo právnickým osobám, a to otázku, komu je možné tieto zásielky účinne odovzdať. Písomnosti určené právnickej osobe sa majú doručovať na adresu jej sídla uvedenú v obchodnom registri alebo v inom registri v ktorom je zapísaná. V prípade, že právnická osoba na uvedenej adrese zásielku neprevezme, uvedené zákonné ustanovenie neustanovuje povinnosť doručovať zásielku ešte aj na adresu pracovníka oprávneného za orgány alebo právnické osoby prijímať písomnosti, a v prípade, že ich niet, netreba doručovať ani na adresu toho, kto je oprávnený za orgán alebo právnickú osobu konať. Uvedené osoby, ako aj štatutárny orgán, sú oprávnené len zásielky adresované právnickej osobe účinne prevziať. Z uvedeného dôvodu, ak zásielku na adrese sídla právnickej osoby uvedenej v obchodnom registri alebo v inom registri v ktorom je zapísaná, nikto neprevezme a zásielka sa súdu vráti ako nedoručená, v súlade s § 48 ods. 2 sa uplatní fikcia doručenia. (...)

Podľa právneho názoru sťažovateľa prvostupňový súd predmetné uznesenie riadne doručoval podľa § 48 ods. 1 O. s. p. adresátovi, t. j. spoločnosti C., spol. s r.o. na adresu sídla spoločnosti uvedenú v obchodnom registri. Na tejto adrese zásielku nikto neprevzal, ani pracovníci, ktorí by boli oprávnení za spoločnosť prijímať písomnosti, ani konateľ spoločnosti. Z uvedeného dôvodu, prvostupňový súd po dvoch neúspešných doručeniach v súlade s § 48 ods. 2 O. s. p. považoval uznesenie po troch dňoch od vrátenia nedoručenej zásielky súdu za doručení, a to aj v prípade, že konateľ dlžníka sa o tom nedozvedel. Z týchto dôvodov nemožno považovať za správny názor odvolacieho súdu, že prvostupňový súd hodnotil vec (t. j. doručovanie), ako keby ustanovenie § 48 ods. 1 O. s. p. neexistovalo a aplikoval len ustanovenie § 48 ods. 2 o fikcii doručenia, bez toho aby riadne doručoval podľa ustanovenia § 48 ods. 1 O. s. p. (...)

Podľa právneho názoru sťažovateľa úvaha odvolacieho súdu o povinnosti doručovania na „všeobecne známu adresu konateľa C. s. r. o. MUDr. V. S.“ nie je v súlade ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku. Občiansky súdny poriadok neustanovuje povinnosť doručovať písomnosti určené pre právnickú osobu ešte osobitne aj štatutárnemu orgánu tejto právnickej osoby, aj keď v konkrétnom prípade ide o poslanca Národnej rady SR. Ak je niekto poslancom NR SR, je jeden z tvorcov zákona, z čoho vyplýva, že by mal rešpektovať zákon, ktorý platí, a nie, že by mal mať v súvislosti s týmto postavením iné zákonné výhody. Takýto právny záver vyplýva aj z ustanovenia § 48 ods. 2 O. s. p., podľa ktorého písomnosť adresovaná právnickej osobe sa považuje po troch dňoch od vrátenia nedoručenej zásielky súdu za doručení, a to aj vtedy, ak ten, kto je oprávnený konať za právnickú osobu, sa o tom nedozvie. (...)»

Podľa sťažovateľa „(...) uznesenie prvostupňového súdu zo dňa 14. 7. 2004 sp. zn. 28 K/226/2002, ktorým bol návrh na vyhlásenie konkurzu na spoločnosť C., spol., s r.o. zamietnutý pre nedostatok majetku, po neúspešnom doručení dlžníkovi na adrese sídla spoločnosti, a to dňa 19. 07. 2004 ako aj dňa 17. 08. 2004, v súlade s § 48 ods. 2 O. s. p., sa považuje po troch dňoch od vrátenia nedoručenej zásielky súdu za doručení, a preto uvedené uznesenie prvostupňového súdu dňa 25. 09. 2004 nadobudlo právoplatnosť. Z uvedených dôvodov odvolanie dlžníka zo dňa 22. 09. 2005 bolo podané proti právoplatnému uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 14. 7. 2004

sp. zn. 28 K/226/2002, a preto Najvyšší súd SR ako súd odvolací mal predmetné odvolanie podľa § 218 ods. 1 písm. a) odmietnuť ako oneskorene podané, a preto uznesením Najvyššieho súdu SR zo dňa 16. 11. 2005 sp. zn. 2 Obo 344/2005 sa v rozpore ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku zrušilo právo platné uznesenie prvostupňového súdu. (...)

3./ V rozpore so zásadou spravodlivosti súdneho konania, odvolací súd neskúmal, či je podané odvolanie prípustné, t. j, či bolo podané včas, či bolo podané oprávnenou osobou, či nesmeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, či má všetky náležitosti podľa § 205 ods. 1 a 2 O. s. p., čím zvýhodnil odvolateľa tolerovaním nedostatkov odvolania, nesplnením zákonom vyžadovaných podmienok. Dovolací súd neposkytol súdnu ochranu a zaťažil svoje rozhodnutie týmito vadami odvolacieho konania. (...)

4./ Odvolací súd zaťažil svoje rozhodnutie vadou nespravodlivosti, keď v rozpore zákonným ustanovením § 213 ods. 1 a ods. 2 O. s. p. sa domnieval, že nie je viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil súd prvého stupňa, lebo mal za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, avšak dokazovanie v potrebnom rozsahu neopakoval. Dovolací súd neposkytol súdnu ochranu a zaťažil svoje rozhodnutie touto vadou odvolacieho konania. (...)

5./ Právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie nebolo realizované, keď odvolací súd v rozpore s ustanovením § 157 ods. 2 O. s. p. v odôvodnení napadnutého rozhodnutia neuviedol stručné, jasné a výstižné vysvetlenie, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Dovolací súd neposkytol súdnu ochranu a zaťažil svoje rozhodnutie vadou nepreskúmateľnosti. (...)

Sťažovateľ je toho názoru, že v napadnutom rozhodnutí odvolacieho súdu uvedené skutkové a právne závery sú zjavne neodôvodnené, svojvoľné a neudržateľné, vôbec neobjasňujú rozhodnutie súdu vo veci samej, a preto majú za následok porušenie práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie z dôvodov uvádzaných sťažovateľom v sťažnosti:

„6./ Ak odvolací súd zruší rozhodnutie bez zákonného dôvodu, a po zrušení nevráti vec prvostupňového súdu na ďalšie konanie, takéto rozhodnutie je nespravodlivé, nezákonné, lebo štátne orgány podľa Čl. 2 ods. 2 Ústavy SR môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Podľa § 221 ods. 1 písm. a) až h) O. s. p., účinného od 01. 09. 2005, odvolací súd môže zrušiť rozhodnutie prvostupňového súdu len v taxatívne vymedzených prípadoch. Dovolací súd neposkytol súdnu ochranu a zaťažil svoje rozhodnutie touto vadou odvolacieho konania.

7./ Postup a rozhodnutie odvolacieho súdu je vyjadrením morálneho odsúdenia konania jedného z účastníkov, a to sťažovateľa, na základe morálnych princípov, ktoré odvolací súd nadradil nad ústavné a všeobecné zákony Slovenskej republiky, a nad konanie v súlade s nimi, v dôsledku čoho bolo porušené základné právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie. Dovolací súd neposkytol súdnu ochranu a zaťažil svoje rozhodnutie touto vadou odvolacieho konania. (...)

Sťažovateľ chce poukázať na skutočnosť, že jeho konanie bolo a je v súlade so zákonmi Slovenskej republiky. Od zmluvy o odplatnom prevode akcií odstúpil len preto, aby chránil majetok štátu, ktorý v rámci privatizácie nadobudol dlžník, ktorý však v rozpore so zmluvou nezaplatil kúpnu cenu. Návrh na vyhlásenie konkurzu sťažovateľ podal v súlade so zákonom 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní, a to z dôvodu, že dlžník neplnil svoje splatné záväzky, nemal žiaden majetok a nevykonával žiadnu podnikateľskú činnosť, čo dlžník sám priznal na čl. 151 spisu. Podľa názoru sťažovateľa takáto obchodná spoločnosť nemôže mať zastúpenie na podnikateľskom trhu. (...)

Sťažovateľ nepovažuje za spravodlivé, keď by mala byť chránená zmluvná strana na základe morálnych princípov v čase, keď táto je v permanentnom porušovaní citovaného § 66g ods. 1 zákona č. 328/1991 o konkurze a vyrovnaní, ako aj citovaného Čl. 5 ods. 2 ústavného zákona č. 357/2004, teda nielenže koná nezákonne, ale aj nemorálne, nakoľko zákony sú prijaté v súlade s princípmi morálky (...).“

Podľa názoru sťažovateľa: „Ak odvolací súd svojím postupom a rozhodnutím chránil záujmy jedného účastníka konania, ktorého procesné úkony a nekonanie bolo v rozpore s právnym poriadkom Slovenskej republiky, a odsúdil konanie iného účastníka konania ako

nemorálne, hoci jeho konanie bolo v súlade so zákonom, takýmto postupom a rozhodnutím odvolací súd porušil právo iného účastníka konania, a to právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie.

8./ Postupom odvolacieho súdu, ktoré vydaniu napadnutého rozhodnutia predchádzalo, bolo porušené právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie, keď v rozpore s § 3 ods. 8 zákona č. 757/2004 Z. z., s § 44 ods. 1 O. s. p. a s § 13 ods. 1 Kancelárskeho poriadku Najvyššieho súdu SR bolo odňaté jeho právo nahliadnuť do súdneho spisu za účelom prevzatia odvolania a vyhotoviť si z neho fotokópie. (...)

Sťažovateľ sa o podaní odvolania dlžníka zo dňa 22. 09. 2005 a jeho približnom obsahu dozvedel z iných informačných zdrojov, ako zo súdneho spisu 2 Obo 344/2005. Najvyšší súd SR, ako súd odvolací, v rozpore s povinnosťou ustanovenou v § 211 ods. 1 O. s. p., odvolanie dlžníka zo dňa 22. 09. 2005 sťažovateľovi, ako účastníkovi predmetného konania nedoručil, a ani ho nevyzval, aby sa k odvolaniu vyjadril. (...)

Z dôvodu, že odvolanie dlžníka sťažovateľovi v rozpore s § 211 ods. 1 O. s. p. nebolo odvolacím súdom doručené, ako aj kvôli pochybnostiam sťažovateľa o tom či bola predmetná vec pridelená zákonnému sudcovi, ak odvolanie dlžníka zo dňa 22. 09. 2005, ktoré bolo doručené na Najvyšší súd SR dňa 26. 9. 2005, bolo pridelené až 31. 10. 2005 alebo 14. 11. 2005 (podľa tvrdenia predsedu senátu uvedeného v uznesení Najvyššieho súdu SR zo dňa 28. 11. 2005 sp. zn. 1 Ndob 85/2005) na rozhodnutie senátu 2 Obo, a do tohto dňa nebola pridelená spisová značka, ani nebol určený zákonný sudca, právny zástupca sťažovateľa mal záujem konať vo veci, a ešte pred rozhodnutím, dňa 15. 11. 2005 faxom ako aj poštou zaslal súdu prvú žiadosť o nahliadnutie do súdneho spisu za účelom prevzatia odvolania a podania vyjadrenia vo veci.

Nahliadnutie do súdneho spisu na základe prvej žiadosti zo dňa 15. 11. 2005 nebolo umožnené, preto právny zástupca sťažovateľa dňa 16. 11. 2005 faxom ako aj poštou zaslal súdu druhú žiadosť o nahliadnutie do súdneho spisu, ako aj námietku zaujatosti proti predsedovi senátu 2 Obo, JUDr. J. Š.

Odvolací súd bez toho, aby súhlasil alebo odoprel súhlas s nahliadnutím do predmetného súdneho spisu, túto žiadosť podanú podľa § 13 ods. 1 Kancelárskeho

poriadku Najvyššieho súdu SR, ignoroval a ihneď, teda po dvoch dňoch od pridelenia veci, v čase, keď sa účastník konania domáhal nahliadnutia do spisu a podal riadnu námietku zaujatosti, ešte dňa 16. 11. 2005 vo veci rozhodol. Takýmto postupom odvolacieho súdu sa sťažovateľovi v rozpore so základnými zásadami činnosti súdov podľa § 3 ods. 8 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch, ako aj v rozpore s § 44 ods. 1 O. s. p., odoprelo právo nahliadnuť do súdneho spisu za účelom oboznámenia sa a prevzatia odvolania. (...)“

K porušeniu práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy sťažovateľ uviedol:

„(...) Najvyšší súd SR porušil základné právo sťažovateľa na zákonného sudcu, keď podaniu dlžníka - odvolaniu zo dňa 22. 09. 2005, ktorý dňa 23. 09. 2005 dlžník podal priamo na Najvyšší súd SR, ako na súd odvolací, ktoré bolo doručené na Najvyšší súd SR dňa 26. 09. 2005 o 8,00 hod. v troch vyhotoveniach, náhodným výberom nepridelil zákonného sudcu na konanie a rozhodnutie o veci, uvedené podanie nezapísal do príslušného registra a nepridelil tomuto podaniu spisovú značku. Toto podanie bez čísla listu iba vložil do súdneho spisu Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Obo 344/05, a zo spisu nemožno zistiť akým spôsobom a kedy sa odvolanie dlžníka do tohto spisu dostalo, a kto s ním od 26. 09. 2005 manipuloval.

Senát Najvyššieho súdu 2 Obo, ktorý vo veci vydal napadnuté rozhodnutie zo dňa 16. 11. 2005 sp. zn. 2 Obo 344/2005, nebol zákonným sudcom oprávneným konať a rozhodnúť o odvolaní dlžníka zo dňa 22. 09. 2005, lebo tento senát nebol určený k podaniu dlžníka doručenému Najvyššiemu súdu SR dňa 26. 09. 2005 ako zákonný sudca náhodným výberom v súlade s § 3 ods. 3, § 51 ods. 1, § 51 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z., ani v súlade s § 10 ods. 1 Kancelárskeho poriadku Najvyššieho súdu SR Spr 118/02. Zákonným sudcom na konanie a rozhodnutie v tejto veci mohol byť jedine ten, ktorému by vec bola náhodným výberom pridelená dňa 26. 9. 2005, čo sa však v predmetnej veci nestalo. (...)

Zo súdneho spisu 2 Obo 344/05 však nemožno zistiť a preveriť, či vo veci rozhodol senát Najvyššieho súdu SR 2 Obo, alebo iba predseda tohto senátu ako jedna osoba. V súdnom spise sa nenachádza zápisnica a dokonca ani žiaden úradný záznam

z neverejného zasadnutia, z ktorého by bolo možné preveriť, v akom zložení, kedy a kde zasadal a rozhodoval senát 2 Obo. Z uvedeného dôvodu nemožno preveriť, či dvaja členovia senátu, ktorých mená zo súdneho spisu nemožno zistiť, či neboli vo veci zaujatí, či boli zákonnými sudcami, alebo či sa vôbec zúčastnili rozhodnutia vo veci samej.

Zo súdneho spisu 2 Obo 344/05, v rozpore s § 51 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z, nemožno zistiť a nemožno preveriť ani to, kedy a či bola vec pridelená senátu 2 Obo ako zákonnému sudcovi, lebo ani potvrdenie o prevzatí a pridelení veci zákonnému sudcovi sa v súdnom spise nenachádza. Z dôvodu, že sťažovateľovi ešte pred rozhodnutím v predmetnej veci nebolo povolené do súdneho spisu nahliadnuť, a vo veci sa rozhodlo už 16. 11. 2005, hoci spis bol údajne iba 14. 11. 2005 pridelený zo spisu Najvyššieho súdu SR 6 M Obdo 5/2005, ďalej z dôvodu, že odvolací súd rozhodol bez ohľadu na žiadosť o študovanie spisu za účelom prevzatia odvolania, z dôvodu, že v súdnom spise je priame podanie dlžníka - odvolanie zo dňa 26. 09. 2005 iba vložené bez spisovej značky, bez čísla listu, z dôvodu, že spisová značka 2 Obo 344/2005 je uvedená až na predložení veci prvostupňovým súdom doručenom 31. 10. 2005, z dôvodu, že v súdnom spise na čl. 444 až 446 pôvodná žurnalizácia na vyjadrení sťažovateľa zo dňa 07. 11. 2005 je vymizikovaná a prepísaná, sťažovateľ má za to, že vo veci nerozhodol zákonný sudca, lebo je preukázané, že so súdnym spisom bolo v rozpore s právnymi predpismi manipulované.(...)

Sťažovateľ je toho názoru, že predseda senátu 2 Obo, JUDr. J. Š. bol vylúčený z rozhodovania aj vzhľadom na jeho pomer k účastníkom tohto konania. Rozhodnutia odvolacieho disciplinárneho senátu Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Dso 1/03, (...) JUDr. J. Š. sa dopustil skutkov, (...) že vzhľadom na jeho osobné vzťahy k MUDr. V. S., konateľovi a spoločníkovi dlžníka, v zmysle ustanovenia § 14 ods. 1 O. s. p. možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti.

Z dôvodu, že na základe vyššie uvedených skutočností sťažovateľ mal pochybnosti o nezaujatosti predsedu senátu, JUDr. J. Š., podal námietku zaujatosti, ktorá bola odvolaciemu súdu SR doručená faxom dňa 16. 11. 2005, a v súlade s § 42 ods. 1 O. s. p. toto podanie bolo doplnené dňa 18. 11. 2005 doručením jeho originálu. Najvyšší súd uznesením zo dňa 28. 11. 2005 sp. zn. 1 Ndob 85/2005, konanie o námietke zaujatosti zastavil bez jej vecného prejednania, avšak rozhodnutie súdu sa týkalo námietky zaujatosti

zo dňa 18. 11. 2005, hoci sťažovateľ námietku zaujatosti riadne podal dňa 16. 11. 2005, na ktorú však súd v rámci konania o námietke zaujatosti neprihliadal a vo svojom rozhodnutí sa týmto podaním ani nevysporiadal. Vzhľadom na to, že odvolací súd vo veci samej rozhodol dňa 16. 11. 2005, keď bola súdu doručená aj námietka zaujatosti sťažovateľa, Najvyšší súd SR, v rámci konania o tejto námietke, mal skúmať kedy toto podanie súdu došlo a kedy rozhodoval odvolací súd, avšak tieto skutočnosti vôbec neskúmal.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti, sťažovateľ je tohto právneho názoru, že uznesenie Najvyššieho súdu zo dňa 28. 11. 2005 sp. zn. 1 Ndob 85/2005, ktorým konanie o námietke zaujatosti bolo zastavené bez jej vecného prejednanja, je nepreskúmateľné, lebo o jeho podaní - námietke zaujatosti zo dňa 16. 11. 2005, podanej podľa názoru sťažovateľa ešte pred rozhodnutím odvolacieho súdu, doposiaľ nebolo rozhodnuté, rozhodlo sa o námietke zaujatosti zo dňa 18. 11. 2005, a z tohto dôvodu sťažovateľ má za to, že dňa 16. 11. 2005 vo veci samej rozhodol vylúčený sudca, ktorý nebol zákonným sudcom na prejednanie a rozhodnutie veci. (...)“

Sťažovateľ uvádza: „Z dôvodu, že nazretím do súdneho spisu odvolacieho súdu 2 Obo 344/05, v rozpore citovaným ustanovením § 51 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch, nemožno preveriť pridelenie vecí zákonnému sudcovi, a z tohto dôvodu nie je zabezpečená možnosť kontroly evidencie pridelenia vecí na prejednanie sťažovateľovi, t. j. osobe, ktorá má na veci právny záujem, preto tento nedostatok dostatočne preukazuje tvrdenie sťažovateľa, a je dôkazom porušenia jeho základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.“

Sťažovateľ navrhuje ústavnému súdu, aby rozhodol týmto nálezom:

„1. Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaniach vedených pod sp. zn. 1 Obdo V 6/2006 a pod sp. zn. 2 Obo 344/2005 porušil právo F. na súdnu ochranu podľa Čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb., ako aj podľa Čl. 36 ods. 1 Ústavného zákona č. 23/1991 Zb. ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa Čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských

práv a základných slobôd, ktorý bol vyhlásený pod č. 209/1992 Zb., a právo na zákonného sudcu podľa Čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj podľa Čl. 38 ods.1 Ústavného zákona č. 23/1991, ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29. 03. 2006 sp. zn. 1 Obdo V 6/2006 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 16. 11. 2005 sp. zn. 2 Obo 344/05 sa zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

3. Fondu národného majetku SR priznáva náhradu trov právneho zastúpenie v paušálnej sume 250.000,-Sk (slovom dvestopäťdesiat tisíc slovenských korún), ktoré je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu F. do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený konať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ktorými namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd upravených buď v ústave, alebo v medzinárodnej zmluve o ľudských právach, ak o ich ochrane nerozhoduje iný súd.

Podmienky konania ústavného súdu o sťažnostiach, ako aj ich zákonom predpísané náležitosti sú upravené v zákone Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), pričom nesplnenie niektorej z nich má za následok odmietnutie sťažnosti už pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Ústavný súd preto predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 citovaného zákona.

1. Časť sťažnosti, v ktorej sťažovateľ namietal porušenie základných práv uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obo 344/2005 zo 16. novembra 2005, ústavný súd odmietol pre oneskorenosť.

Ústavný súd z podanej sťažnosti a jej príloh zistil, že najvyšší súd ako odvolací súd v konkurznej veci rozhodol 16. novembra 2005 uznesením sp. zn. 2 Obo 344/2005, ktoré nadobudlo právoplatnosť 22. decembra 2005.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde možno sťažnosť podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu (do základných práv alebo slobôd sťažovateľa). Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť, pretože to kogentné ustanovenie § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde neumožňuje (napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 110/03).

Predmetná sťažnosť bola ústavnému súdu doručená 28. júna 2006, teda nepochybne po uplynutí zákonnej dvojmesačnej lehoty, a z toho dôvodu bola v tejto časti odmietnutá ako podaná oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

2. Časť sťažnosti, v ktorej sťažovateľ namietal porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 1 listiny a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Obdo V 6/2006 z 29. marca 2006, ústavný súd odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť aj vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu (v danom prípade špeciálneho súdu) nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov (I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05)

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom odmietnutia sťažnosti pre zjavnú neopodstatnenosť okrem iného aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 122/02, IV. ÚS 66/02), a tiež absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej (mutatis mutandis III. ÚS 138/02).

Ústavný súd z podanej sťažnosti a jej príloh zistil, že najvyšší súd uznesením sp. zn. 1 Obdo V 6/2006 z 29. marca 2006 rozhodol o dovolaní sťažovateľa ako navrhovateľa v konaní o vyhlásenie konkurzu na majetok dlžníka tak, že dovolanie sťažovateľa odmietol.

Sťažovateľ odôvodňoval porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu najmä skutočnosťou, že najvyšší súd ako súd dovolací jeho dovolanie odmietol, pričom podľa sťažovateľa je dovolanie prípustné najmä s ohľadom na jeho právny názor, „že v predmetnej konkurznej veci nemožno použiť ustanovenie § 66f zákona o konkurze a vyrovnaní č. 321/1991 Zb. v znení neskorších predpisov“.

Sťažovateľ v sťažnosti vychádzal z dôvodov, ktoré uviedol aj v podanom dovolaní a ktorými sa dovolací súd zaoberal pri jeho prerokovaní. Dovolací súd ho posúdil ako také, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému tento mimoriadny opravný prostriedok nie je prípustný, a preto ho odmietol.

Nosným základným právom sťažovateľom namietaných článkov ústavy, listiny a dohovoru je právo na súdnu a inú právnu ochranu, ktorého súčasťou je aj základné právo na zákonného sudcu a právo na spravodlivý proces.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu súčasťou práva na spravodlivý súdny proces nie je to, aby účastník konania bol v akomkoľvek konaní pred všeobecným súdom úspešný vrátane konania o dovolaní. Z toho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania. Procesný postoj účastníka konania zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť všeobecného súdu akceptovať jeho návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Všeobecný súd je však povinný na všetky tieto procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom účastník konania uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu (IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS 340/04).

V tejto súvislosti ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné uviesť, že otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky na uskutočnenie dovolacieho konania, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (*mutatis mutandis*, II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Zo subsidiárnej štruktúry systému ochrany ústavnosti ďalej vyplýva, že práve všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie práv a slobôd vyplývajúcich z ústavy alebo dohovoru (I. ÚS 4/2000), preto právomoc ústavného súdu pri ochrane práva každého účastníka konania nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. II. ÚS 13/01) alebo všeobecné súdy neposkytnú ochranu označenému základnému právu sťažovateľa v súlade s ústavnoprocenými princípmi, ktoré upravujú výkon ich právomoci.

Kompetenciou ústavného súdu je v prípadoch napadnutia rozhodnutí (opatrení alebo iných zásahov) všeobecných súdov kontrola zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie právnych noriem a postupu, ktorý im predchádzal, s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Preskúmanie rozhodnutia všeobecného súdu v konaní pred ústavným súdom má opodstatnenie len v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo rozhodnutím (opatrením alebo iným zásahom) došlo k porušeniu základného práva alebo základnej slobody. Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (podobne aj IV. ÚS 43/04). Ak nie sú splnené tieto predpoklady na preskúmanie rozhodnutí všeobecných súdov, ústavný súd nemôže dospieť k záveru o vecnej spojitosti medzi základnými právami alebo slobodami, ktorých porušenie sa namieta, a napádaným rozhodnutím všeobecných súdov a postupom, ktorý im predchádzal.

V takom prípade ústavný súd považuje sťažnosti za zjavne neopodstatnené podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Zjavná neopodstatnenosť teda znamená, že už pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd nezistí žiadnu reálnu možnosť porušenia základného práva alebo základnej slobody napadnutým rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne postupmi, ktoré im predchádzali v konaní pred orgánmi verejnej moci, osobitne v konaní pred všeobecnými súdmi.

V tejto súvislosti ústavný súd poznamenáva, že právo na spravodlivé konanie ako súčasť základného práva na súdnu a inú právnu ochranu, tak ako ho garantuje čl. 46 ods. 1 ústavy, nie je absolútne. Ak ide o vymedzenie súdnej ochrany subjektívnemu právu, uvedený článok odkazuje na zákon. Preto len na základe tohto článku ústavy nemožno vyvodiť právo na súdnu ochranu dovolacím súdom. Tým viac potom platí, že sa ho nemožno dovolávať bez splnenia zákonom stanovených podmienok, ktoré v prípade dovolacieho súdu ako tretej inštancie všeobecného súdnictva môžu byť prísnejšie

ako v prípade súdu prvého a druhého stupňa. Je to dané samotnou povahou dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku.

Z napadnutého uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Obdo V 6/2006 z 29. marca 2006 okrem iného vyplýva: «(...) Citované ust. § 66e ods. 1, ako aj § 66f ZKV použitie ustanovení Občianskeho súdneho poriadku spájajú so slovom „konkurz“. Samotný zákon (ZKV) slovo „konkurz“ bližšie nedefinuje. Z ust. § 2 ods. 1 ZKV sa javí, že tento zákon slovo „konkurz“ stotožňuje s konkurzným konaním. Z takto chápanej právnej úpravy by potom vyplývalo, že v zmysle ust. § 66e ZKV na konkurzné konanie, t. j. od jeho začiatku až do jeho skončenia sa ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku používajú len vtedy, ak ZKV neustanovuje inak. Keďže ale tento zákon v ust. § 66f ods. 1 stanovuje, že v konkurznom konaní ustanovenia OSP upravujúce dovolanie sa nepoužijú, potom logicky by bolo možné dospieť k záveru, že dovolanie v konkurznom konaní nie je prípustné. Riešenie tejto otázky však ani v teórii, ani v praxi nie je celkom jednoznačné a pravdepodobne legislatívne určito je táto otázka zodpovedná až v zákone o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov č. 7/2005 Z. z. V ust. § 198 ods. 1 zákona je jednoznačne stanovené, že dovolanie, ani mimoriadne dovolanie proti uzneseniu vydanému v konaní podľa tohto zákona nie je prípustné. Vzhľadom na znenie čl. IV tohto zákona, podľa ktorého čl. I. nadobúda účinnosť 1. 1. 2006, tento zákon v danej veci nemožno aplikovať.

V Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu v rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 55/2004 (zošit 3/2004) je uverejnený rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 1 Obdo V 1/2004, z ktorého je judikovaná právna veta v tom znení, že ak odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zmení tak, že návrh na vyhlásenie konkurzu zamietol, proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné. Týmto spôsobom danú problematiku riešil aj Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení z 26. 2. 2003 č. IV ÚS 31/03.

V danej veci dovolaniami napadnutým uznesením odvolacieho súdu však nebolo rozhodnutie súdu prvého stupňa zmenené tak, že by odvolací súd návrh na vyhlásenie konkurzu zamietol, preto argumentáciu uvedenú v publikovanom rozhodnutí nemožno bez ďalšieho použiť (keď navyše súdy takto publikovanými rozhodnutiami nie sú ani viazané). Preto odvolací súd zvažujúc viaceré výkladové možnosti, týkajúce sa aplikácie citovaných ustanovení, dospel k záveru, že v danej konkrétnej veci ust. § 66f ZKV použitie ustanovenia

OSP o dovolaní vylučuje, keďže ide o uznesenie vydané v konkurznom konaní a tento výklad neodporuje doterajšej súdnej praxi (ale ani následnej legislatívnej úprave). (...)»

Podľa názoru ústavného súdu takto koncipované uznesenie najvyššieho súdu je určité a zrozumiteľné, bez vnútorných rozporov a zaujíma stanovisko k podstate dôvodov uvedených v dovolaní. Podľa názoru ústavného súdu takéto rozhodnutie nie je neodôvodnené alebo arbitrárne, a preto nie je z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, čo by malo za následok porušenie základného práva alebo slobody (podobne aj IV. ÚS 43/04) sťažovateľa. Treba ešte uviesť, že dovolací súd aj ústavne udržateľným spôsobom zaujal stanovisko k interpretácii § 66e ods. 1, ako aj § 66f zákona o konkurze a vyrovnaní č. 328/1991 Zb. v znení neskorších predpisov na uplatnenie ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) v konkurznom konaní, k čomu je potrebné ešte dodať, že ak iný senát najvyššieho súdu má iný právny názor totožný s právnym názorom sťažovateľa, potom ústavnému súdu neprislúcha zjednocovať in abstracto judikatúru všeobecných súdov a suplovať tak právomoc, ktorá podľa § 8 ods. 3 zákona o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov č. 757/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov je zverená práve Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky.

Ak sťažovateľ tvrdil, že podal námietku zaujatosti, „*ktorá bola odvolaciemu súdu SR doručená faxom dňa 16. 11. 2005, a v súlade s § 42 ods. 1 O. s. p. toto podanie bolo doplnené dňa 18. 11. 2005 doručením jeho originálu (...)*“, pričom najvyšší súd 16. novembra 2005 vo veci meritórne rozhodol neprihliadnuc na námietku zaujatosti, ústavný súd môže len konštatovať, že takýto postup najvyššieho súdu, ako aj postup, keď najvyšší súd uznesením zo dňa 28. novembra 2005 sp. zn. 1 Ndob 85/2005 konanie o námietke zaujatosti zastavil bez jej vecného prejednania, nie je z ústavného hľadiska neospravedliteľný a neudržateľný (v tejto súvislosti možnosť použitia analogie legis podľa § 10 ods. 10 zákona o konkurze a vyrovnaní č. 328/1991 Zb. v znení neskorších predpisov).

Ústavný súd osobitne zameral pozornosť na tvrdenie sťažovateľa, že bolo porušené jeho právo na spravodlivé súdne konanie postupom odvolacieho súdu, „*keď v rozpore s § 3 ods. 8 zákona č. 757/2004 Z. z., s § 44 ods. 1 O. s. p. a s § 13 ods. 1 Kancelárskeho*

poriadku Najvyššieho súdu SR bolo odňaté jeho právo nahliadnuť do súdneho spisu za účelom prevzatia odvolania a vyhotoviť si z neho fotokópie (...)“, a ústavný súd mohol len konštatovať, že v tejto časti je sťažnosť neprípustná.

Podľa § 44 ods. 1 OSP v znení platnom do 1. septembra 2005, ako aj po 1. septembri 2005, účastníci a ich zástupcovia majú právo nazerať do súdneho spisu a robiť si z neho výpisy, odpisy a fotokópie alebo požiadať súd o vyhotovenie fotokópií (...). Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia niekomu inému než účastníkovi môže predseda senátu alebo samosudca povoliť nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy a odpisy, ak sú pre to vážne dôvody a oprávnené záujmy účastníkov tým nemôžu byť dotknuté. Stabilný a logický výklad tohto ustanovenia vylučuje, aby účastníci a ich zástupcovia boli zásadným spôsobom obmedzení v práve robiť si odpisy. Rovnako by však bolo nelogické a v rozpore s účelom takého oprávnenia účastníka konania a jeho zástupcu, aby tak mohli urobiť bez súhlasu predsedu senátu, ktorý jediný je oprávnený posúdiť, či niet zákonnej prekážky na to, aby sa určitý odpis zo spisu urobil, napríklad či účastník a jeho zástupca nemienia urobiť odpis z pripojeného spisu, v ktorom už účastník nie je účastníkom konania, z časti spisu, ktorá má povahu utajovanej skutočnosti, a podobne. Napokon iba predseda senátu je oprávnený posúdiť aj to, či ide vôbec o účastníka, ak sa osoba odvoláva na svoje postavenie účastníka podľa § 94 ods. 1 OSP, pričom nebola ešte do konania pribraná uznesením súdu. Preto ústavne súladným výkladom § 44 ods. 1 OSP najmä so zreteľom na obsah základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorého súčasťou je právo na spravodlivé súdne konanie, je taký výklad, podľa ktorého aj účastník a jeho zástupca si môžu urobiť odpis zo spisu len na základe súhlasu predsedu senátu, ktorý je vo veci zákonným sudcom.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov. K iným právnym prostriedkom ústavný súd ráta nielen tie prostriedky, ktoré majú povahu opravných prostriedkov, ale aj tie, ktorých

použitie by mohlo viesť (nemusí) k postupu odstraňujúcemu tvrdené porušovanie základného práva sťažovateľa.

Sťažovateľ podľa týchto východísk a platného právneho stavu mal po namietanom porušení základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy požiadať príslušného predsedu senátu, ktorý bol v jeho veci zákonným sudcom, o súhlas na vyhotovenie odpisu. Pokiaľ tak sťažovateľ urobil a nedostal stanovisko predsedu senátu, nič nebránilo sťažovateľovi, aby podal sťažnosť na predsedu senátu predsedovi najvyššieho súdu. Ak tak sťažovateľ neurobil, ale obrátil sa na ústavný súd, nevyužil právny prostriedok ochrany svojho práva. (m. m. IV. ÚS 202/03) .V tejto súvislosti ústavný súd dodáva, že okrem vyhotovenia odpisu (žiadosti o taký odpis) mohol sťažovateľ v súlade so svojimi procesnými oprávneniami požiadať krajský súd o doručenie podania odvolania (účastníka konania) (§ 42 ods. 3 i. f. OSP).

Z uvedených záverov vyplýva, že napadnutý postup a uznesenie najvyššieho súdu nemá žiadnu vecnú súvislosť s tvrdeným porušením základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto ústavný súd sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. marca 2007